

науково-практичної конференції, МІПУ—2014, 22—23 травня 2014 р. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014 р. — С. 16—17.

3. *Задорожнюк Н.О.* Особливості інноваційної діяльності українських підприємств / Н.О. Задорожнюк, О.О. Кашуба // Економіка, фінанси, право. — 2015. — №9. — С. 23—24.

4. *Іванков В.М.* Оцінка стану інноваційної діяльності промислових підприємств / В.М. Іванков // Науково-практичне видання «Незалежний аудитор» — 2013. — №6. — С. 70—76.

5. *Корнух О.В.* Проблеми формування інноваційного потенціалу підприємства / О.В. Корнух, С.А. Бри-тан, Н.О. Булда // Економіка та держава. — 2015. — №1. — С. 68—71.

6. *Нежиборець В.* Інноваційне підприємництво як складова економічного зростання / В. Нежиборець // Теорія і практика інтелектуальної власності. — 2014. — №1. — С. 63—71.

7. *Сігайов А.О.* Сутність інноваційного підприємництва в сучасних ринкових умовах / А.О. Сігайов, С.О. Пузирьов // Формування ринкових відносин в Україні. — 2016. — №1. — С. 100—103.

Ольга Грabelська,
старший викладач кафедри міжнародної економіки
Інституту підприємства та перспективних технологій
Національного університету «Львівська політехніка»
grabelska.o@gmail.com

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УКРАИНЕ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF INNOVATIVE BUSINESS UKRAINE IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Анотація. Висвітлено сучасні тенденції розвитку інноваційного підприємництва в Україні, проаналізовано статистику дані щодо здійснення та фінансування інноваційної діяльності вітчизняними підприємствами, охарактеризовано основні причини, які гальмують розвиток інноваційного підприємництва в нашій країні.

Аннотация. Отражены современные тенденции развития инновационного предпринимательства в Украине, проанализированы статистические данные относительно осуществления и финансирования инновационной деятельности отечественными предприятиями, охарактеризованы основные причины, которые тормозят развитие инновационного предпринимательства в нашей стране.

Abstract. Modern progress of innovative enterprise trends in Ukraine are reflected, statistical information is analysed in relation to realization and financing of innovative activity by domestic enterprises, principal reasons which brake development of innovative enterprise in our country are described.

Як свідчить історичний досвід, наука, технології та інновації завжди були рушійними силами розвитку суспільства. Протягом останніх десятиліть економічно розвинуті країни світу велику увагу приділяють створенню необхідних умов для активізації інноваційної підприємницької діяльності. Інноваційна спрямованість підприємницької діяльності виступає необхідною передумовою для економічного зростання та забезпечення високого рівня конкурентоспроможності товарів та послуг на світових ринках. На жаль, в Україні і досі не створено належних умов для інноваційного розвитку економіки. Протягом останніх років було чимало спроб активізувати інноваційну діяльність в нашій країні, проте істотних результатів ці спроби не дали. Участь України в євроінтергаційних процесах зумовлює необхідність технологічного оновлення виробничих процесів на підприємствах та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товарів і послуг.

Питання проблем розвитку інноваційного підприємництва досліджувалися у наукових працях таких вітчизняних і закордонних учених, як: О. Амоша, О. Анісімова, А. Власової, А. Гальчинського, П. Друкера, Г. Ковальова, О. Мокій та ін. Незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених проблемам розвитку інноваційного підприємництва, все ще залишається багато не-вирішених питань.

Метою дослідження є визначення основних проблем розвитку інноваційного підприємництва в Україні в умовах глобалізації.

Забезпечення подальшого економічного зростання після останньої світової кризи в економічно розвинутих країнах викликало розробку неоіндустріальних стратегій, які спираються на активізацію інноваційних процесів і розвиток високотехнологічних галузей для підвищення конкурентоспроможності національних економік. Про це свідчать перш за все загальний обсяг і частка витрат на виконання наукових і науково-технічних робіт у структурі ВВП країни. У США із різних джерел для цього виділяється такий обсяг коштів, який перевищує видатки інших розвинутих країн

світу. За даними показниками інноваційності передові місця займають країни ЄС та країни Східної Азії. Наприклад, частка таких видатків у Японії перевищує 3 % ВВП і продовжує зростати. ЄС ви-суває у своїх стратегіях намагання до 2020 р. досягти обсяг витрат на науково-інноваційну діяль-ність до 3 % ВВП, а Китай — перетворитися у світового лідера науки і технології до 2050 р. [3].

Інноваційне підприємництво, як форма прояву інноваційної моделі розвитку економіки Украї-ни, має стати вирішальним фактором у розбудові «нового» українського суспільства в умовах гло-балізації. Основні акценти сьогодні переміщуються на завдання прискореного інноваційного роз-витку, переходу до стратегії економіки знань. В її основі лежать інтелектуальні ресурси, інтелектуальний капітал, наука, процеси трансферу результатів творчої діяльності у виробництво матеріальних і духовних благ. У розвинених країнах частка секторів економіки з інтенсивним ви-користанням інтелектуального капіталу сьогодні становить понад 50 % і ця цифра постійно зрос-тає [4].

Проте сучасний стан інноваційного розвитку в Україні сформувався під впливом низки серйоз-них макроекономічних проблем, пов'язаних перш за все із нагромадженням макроекономічних диспропорцій і суперечностей, зниженням регульованості економіки на стадії радикальних еконо-мічних реформ. Інноваційні процеси в економіці не набули вагомих масштабів, кількість підпри-ємств, що впроваджують інновації, зменшується з кожним роком і становить зараз 12—14 %, що менше в три-чотири рази, ніж в інноваційно-розвинутих економіках. Наукоємність промислового виробництва знаходиться на рівні 0,3 %, що на порядок менше від світового рівня. При цьому майже третина коштів, що витрачаються на інноваційну діяльність, припадає на закупівлю облад-нання, в той час як на придбання прав на нову інтелектуальну власність або на проведення НДДКР витрати на порядок менші. Майже половина з інноваційних підприємств узагалі не фінансують проведення в інтересах свого виробництва наукових досліджень [2, с. 203].

Сучасна економічна ситуація в Україні характеризується низьким рівнем використання науко-вих знань, украй повільним нарощуванням інноваційного виробництва. І це незважаючи на те, що Україна належить до восьми держав світу, що мають необхідний науково-технічний потенціал для створення і виробництва найсучасніших моделей авіаційної техніки, входить до десятки найбіль-ших суднобудівних держав світу, а вітчизняна продукція машинобудування займає одне з провід-них місць у Європі — за загальним рівнем інноваційної активності Україна значно відстає від країн Європейського Союзу. Причиною цього є цілий комплекс проблем різного характеру, який склався історично і посилюється за останній рік серйозною політичною нестабільністю [5].

Згідно з даними Державного комітету статистики спостерігаємо спад інноваційної активності в нашій країні. Так, у 2014 році питома вага вітчизняних підприємств, що займалися інноваціями становила 16,1 %, що на 0,7 % менше ніж у 2013 році. Також зменшилася загальна сума витрат на інноваційну діяльність. У 2014 році загальна сума витрат становила 7695,6 млн грн, що на 1866,7 млн менше ніж у 2013 році. В Україні інноваційна діяльність в основному здійснюється за рахунок власних коштів, проте у 2014 році ця сума становила 6540,3 млн грн, що на 433,1 млн грн менше ніж у попередньому році. Збільшилося фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів державного бюджету, у 2014 році сума становила 344,1 млн грн, що на 319,4 млн грн більше ніж у 2013 році. Проте, фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів іноземних інвесторів у 2014 році суттєво зменшилося і становило 138,7 млн грн, що на 1114,5 млн грн менше ніж у попе-редньому році [1].

Враховуючи викладене, можна зробити висновок, що основними причинами гальмування роз-витку інноваційного підприємництва в Україні є:

- нерозвиненість інноваційної інфраструктури;
- недостатнє інформаційне забезпечення інноваційної діяльності;
- недосконалість законодавчої бази з питань розвитку інноваційного підприємництва;
- недостатнє фінансування наукових досліджень;
- недосконалість нормативно-правової системи регулювання та стимулювання інноваційної діяльності;
- низька активність вітчизняних промислових підприємств;
- недостатнє використання об'єктів інтелектуальної власності у секторі малого та середнього підприємництва.

Таким чином, для забезпечення стабільного розвитку інноваційного підприємництва в Україні необхідно забезпечити формування розвиненої ринкової інфраструктури, зміцнити науково-технічний потенціал, сприяти залученню іноземних інвестицій у сферу інноваційної діяльності, зменшити податкове навантаження на малі та середні підприємства, які активно використовують та впроваджують інновації. Підвищення активності інноваційної діяльності вітчизняних підпри-ємств є запорукою успішної та ефективної інтеграції нашої держави у світовий економічний про-стір.

Література

1. Державна служба статистики України: статистична інформація [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Прохорчук С.В. Інноваційна спроможність економіки України в умовах глобалізації / С.В. Прохорчук // Глобальні та національні проблеми економіки. — 2015. — №7. — С. 203—206.
3. Радченко Л. П. Інноваційний розвиток національної економіки та механізми його забезпечення [Електронний ресурс] / Л. П. Радченко. — Режим доступу до ресурсу: https://zenodo.org/record/20716/file_15X-159-167.pdf.
4. Ткаченко Т. П. Розвиток інноваційного підприємництва в Україні [Електронний ресурс] / Т. П. Ткаченко, Р. В. Тульчинський — Режим доступу до ресурсу: http://economy.kpi.ua/files/files/40_kpi_2010_7.pdf.
5. Тюха І. В. Проблеми інноваційної діяльності в Україні та на вітчизняних підприємствах [Електронний ресурс] / І. В. Тюха, В. А. Кузнєцова — Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4545>

Вікторія Анатоліївна Гросул,

д-р е.н., зав. кафедри економіки та управління,

ДВНЗ «Харківський державний університет харчування та торгівлі» viktoriagrosul@gmail.com

Олена Михайлівна Филипенко,

к.е.н., проф. кафедри економіки та управління,

ДВНЗ «Харківський державний університет харчування та торгівлі» emfil@ukr.net

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ РАЗВИТИЕ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УКРАИНЕ DEVELOPMENT OF INNOVATIVE BUSINESS IN UKRAINE

Анотація. Висвітлено проблеми та перспективи розвитку інноваційного підприємництва в Україні. Визначено характеристики інноваційної системи, які формують фактори успіху і бар'єри для розвитку інноваційного підприємництва, а також інструментів і механізмів підтримки малого інноваційного бізнесу.

Аннотация. Раскрыты проблемы и перспективы развития инновационного предпринимательства в Украине. Определены характеристики инновационной системы, формирующие факторы успеха и барьеры для развития инновационного предпринимательства, а также инструменты и механизмы поддержки малого инновационного бизнеса.

Abstract. Problems and prospects of innovative business development in Ukraine are opened. The characteristics of innovative system which form factors of success and barriers to development of innovative business, and also tools and mechanisms of support of small innovative business are determined.

Інноваційні процеси відіграють у сучасній економіці надзвичайно важливу роль, а визначення та врахування їх особливостей є неодмінною умовою забезпечення ефективності економічної стратегії держави. Лише на цьому шляху національна економіка може зайняти пристойне місце в світовому ринковому середовищі. Створення належних стимулів для поширення інноваційної моделі економічної поведінки українського бізнесу стає одним із найвизначальніших завдань економічної політики держави.

Проблема розвитку інноваційного підприємництва в Україні зумовлена переходом економіки на якісно новий — інноваційний тип розвитку. Економічне зростання країни в сучасних умовах значною мірою залежить від її здатності адаптуватися до технологічних зрушень, а збільшення обігу та зростання виробництва — від інновацій.

Незважаючи на важливість інновацій у забезпеченні конкурентоспроможності окремих підприємств і економік у цілому, однозначного розуміння інноваційної діяльності в цей час не існує. З економічної точки зору основне завдання інновацій — створення додаткової цінності як для споживачів, так і для компаній, що впроваджують інновації. Компанії здійснюють різні види інноваційної діяльності, включаючи розробку нових товарів і послуг, підвищення продуктивності праці, а також ефективності організаційних і маркетингових процесів, поліпшення якості й доступності своїх товарів/послуг і т.д.

Об'єктивні зміни в суспільному економічному розвитку призвели до нової моделі розвитку економіки, для якої характерні принципово нові риси та пріоритети. Важливу роль у житті суспільства стали відігравати галузі, що ґрунтуються на так званих високих технологіях, а також галузі, що безпосередньо задовольняють потреби людей.

У всьому світі найрезультативнішою із впровадження інновацій вважається промисловість. Виробництво стає зорієнтованим не на масового споживача, а на специфічні потреби окремих індивідів, тобто на невеликі за місткістю ринки. Високими темпами зростає чисельність підприємницьких структур, особливо малих і середніх підприємств, які спроможні швидко адаптуватися до